

skip í nýroyndunum helst fara av knóranum, er tað ikki tí at hetta er tilviljað, og skal heldur ikki skiljast so, at sitandi samgonga onga hond vil rætta kreppuraktum pørtum av flota okkara.

Talað verður um kreppu í nótaflotanum, idnaðarflotanum og feskfiskaflootanum, hesa mugu vit viðgera, men haldi ikki tað er rætt frammanundan at góðtaka pástandir um kreppu ella at slíkir einans vinnast á við studningi úr landskassanum, hon má gjølliga kannast og framtíðarútlitið metast, áðrenn handlað verður, alt annað kann gerast ov dýrt.

Vit minnst, at undanfarna samgonga segði øll flakavirkni vera í kreppu og jattaði teimum ótkar lánsbyrður, sum sjálvsagt litið vildu hjálpt. Vit steðgaðu hesum og fóru undir at kanna orsøkirnar og framtíðarvænirnar. Í dag er bert okkurt hendinga virki í trupuleikum, meðan øll hini eru lagaliga umfíggað og rationaliserað. Hetta hendi uttan at tað kostaði landskassanum eyka stuðul, lán ella veðhald.

Sosialisering!

Teir siga, at vit hava sosialiserað, tí vit hava kravt meira inn frá fólki; men so er ikki. Hetta er fyri munandi part farið til at rinda ábyrgdir, teir drógu uppá okkum og annars til at konsolidera.

Sosialisera sleppa vit ikki á skilagóðan hátt og tá kann eisini vera líkamikið, so heldur fáa nakrar av teim liberalu

lógnum, sum galda vanligu lóntakaran eisini aftur í gildi fyri teir, sum læntu sær samfelagságóða at umsita uttan at taka ábyrgdina við. Tað má vera rætt so liðandi at avsosialisera hallini, tá tey vóru tey einastu tjóðartiknu.

Undanfarna samgonga reypaði óført av yvirskotum á figgjarlógini, men tá av fjaraði, var seinasta árið eitt hundrað millióna hall. Nú er aftur yvirskot í landskassanum, men er hetta onki reyp vert. Tey eru avgjørt neyðug, skulu vit svara veðhaldsskyldum okkara og skulu vit kunna avmarka lantøkur uttanlands og skapa ágóða uttanlands. Tí ætli eg mæi ikki at lova linkan í tolltrýsti ella avgjaldstrýsti, tá slíkt er órealistiskt. Hinvegin hevði verið rætt at roynt at linka skattatrýstið í tí allarlægsta endanum í skattatalvuni nakað.

Blokkurin

Hin nógv umrødda »blokkstuðulsskipanin« er nú komin undir land. Landsstýrið og stjórnin hava gjørt sáttmála, sum nú verður lagdur fyri tingið.

Longu seint í sekstíarunum fóru danir at rógva upp undir at fáa slíka skipan í gildi Føroya og Danmarkar imillum, tí teir skuldu nýta hana imillum statin og amtskommunur og kommunur. Hendan kom so í nýtslu í Danmark fyri í 70-unum og í Grønlandi í 1979.

Viðvíkjandi Føroyum setti Anker Jørgensen í 1977 eina »kommission«,

sum var liðug við tilmæli sitt í 1979, men vit greiddu ikki at fáa hetta í gildi iðrenn valið í 1980. Nýggja samgongan í 1981 frysti so øll viðurskifti Danmarkar og Føroya imillum niður og framdi soleiðis í veruleikanum hóp av reellum yvirtøkum — herundir havnastudningin — og afturstigum fyri partar av fólki okkara, serliga fyri tey, sum skuldu vera vard av sosiala trygdarnetinum, og fyri tey, sum hava brúk fyri útbygdari heilsurøkt.

Haldi vit í dag kunnu vera nøgd við úrslitið, sum er ein sámuligur, men eisini heiðurligur sáttmáli um samvinnu imillum tvær tjóðir, sum framvegis ætla at samvirka á jøvnum fœti til felags gagns. Sáttmálin er fullt í samlið við heimastýrslógina og gevur okkum rúmari ræsur at fyriskipa egnum útviklingi, uttan at krónur og oyru leggja bond á hendan útvikling.

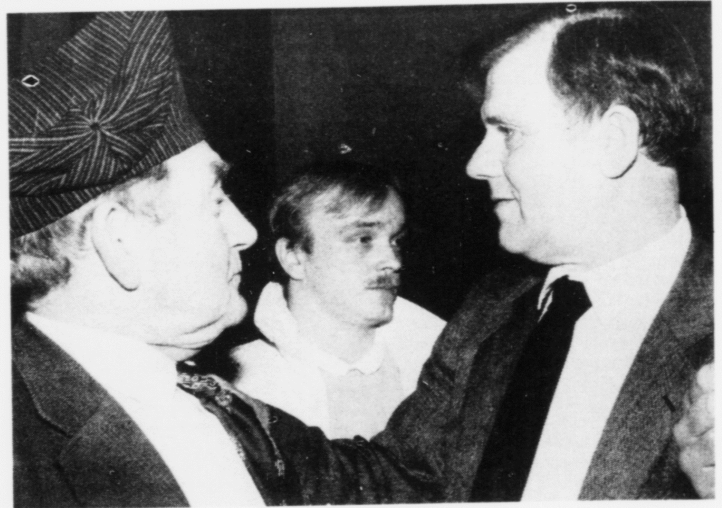
Enn einaferð hevur javnaðarflokkurin vist, at hann hevur dirvi og vilja til at fremja neyðugar broytingar, tá hesar eru í tráð við útviklingin.

Tað vil helst vera ov mikið at droyma um, at allir heimastýrisflokkar vilja kenna ábyrgd sína í hesum máli.

Undirgrundin

Í undirgrundarmálinum er enn ikki komið til semju; men fara vit nú aftur at skorða á her. Útlitið er vónaligt, men høvdu vit røkkjóð her, var eitt av seinastu lyftunum áðrenn seinasta val útinnt.

Til tess at fyriskipa

Dia Hejgaard og Jørgen Thomsen prát saman á landsfundinum

útvikling komandi krevst ein útbygd almenn umsiting, her eru vit ikki nógv væl fyri. Nógva virksemd á kommunala og privata økinum ger, at privatir keypa av okkara fræga fólki, og hóast nú hevur verið og verður linkað nakað í tí afturhaldi í lónarhækkingum, sum hitt almenna hevur sýnt, tykist torført at kappast við privata lónarlagið. Hetta hevur darvað og darvar skjótleikanum í útbygging, og er samstundis, at vit knappliga nýðast at útbygging lutfalsliga nógv hølislaga og tekniskt, skulu vit fylgja við. Og sum kunnugt eru ikki búskaparlígr lögir til at taka so rívan til.

Felagsgagnið

Flokkurin vil framvegis halda seg á kósini, sum

var aftur at skapa ein politikk, har kapitalur og arbeiði skilabetri skapa úrslit í eini stremban, sum ikki bert er planløgð av kapitalinum sum einstaklingaogn, men eisini sum samfelagsgagn. T.v.s. at samfelagsgagnið skal standa sterkari í okkara planlegging enn ynski hins einstaka um mesta profittin.

Ein politikk, sum forðar fyri at teir ultrakonservativu sleppa at avskepla okkara demokrati, tí teir terrorisera hampafólk, sum hava eina demokratiska meining, sum óttast krigg og atomfölsu og berjast fyri at varðveita vunnin rættindi.

Halda vit hesa kós, koma vit aftur á beint og kunnu bjóða okkum fram aftur fyri veljaran, sum sannar, at hann var á

beinari leið, tá hann aftur sýndi javnaðarflokkinum álit.

Hann vónaði, at javnaðarflokkurin gjørdi tað betri enn aðrir, tí hann fyrr hevði megnað meira enn aðrir, tá svart sá út.

Megnað, tí hann torir og vil.

Fundarsamtýkt:

Tekur undir við miðvísa uppbyggingarpolitikkinum

Landsfundur Føroya Javnaðarflokksins í Vestmanna, 3. og 4. april 1987 tekur undir við tí miðvísa uppbyggingarpolitikki, umboð floksins hava rikið á Føroya Løgtingi og í Føroya Landsstýri. Og fundurin tekur undir við tí nýggju stuðulsskipanini Føroyar og Danmarkar millum.

Landsfundurin heitir á umboð floksins áhaldandi at virka fyri floksins politikki, sum m.a. er: — at bæta korini hjá lóntakurum, pensionistum og ungdomi, — at endurreisa búskapin, — at minka um ójavnar í

skattaskipanini, og — at loysa spurningin um avgerðarrættin til undirgrund okkara!

Búskapur

Landsfundurin tekur undir við búskaparpolitikkinum, ið hevur vent gongdini, so uttanlandsskuldin sammett við brutto-tjóðarúrtøkuna er minkandi.

Framhald av hesum politikki er at fáa eina miðvísa búskapar- og iløgu-stýring, m.a. við at fáa landsbanka at virka sum skjótast.

Og landsfundurin heitir á umboð floksins at

fremja ætlaðu broytingarnar í skattalógini, so allar skattskyldugar inntøkur koma til skattingar, og at lætta um skattatrýstið hjá láginntøkunum!

Fiskivinna

Landsfundurin ásannar, — at fiskivinnan og ríkið í sjógvi okkara er livaðin í føroyska samfelagnum

— at tað tí er alneyðugt við miðvísari stýring á hesum øki, og fundurin fegnast tí um, at fiskivinnufyrisingin er skipað í landstýrinum,

— at vandi kundi vera í »skip-fyri-skip-politikkinn-

um«, ið bara tryggjaði verandi eigarum ognarrættin fiskiskipaflotan, og fundurin fegnast um, at eisini onnur sleppa at royna seg nú,

— at tað er neyðugt at fáa meira fyri okkara fiskaverur, tí størri nøgdur kunnu ikki veidast, og at verandi söluskipan ikki er nóg liðilg.

Landsfundurin heitir tí á umboð floksins á lögtingi og í landsstýri um at virka fyri, at alternativar fiskasølar sleppa at royna seg!

Fundurin er varugur við, og tekur til eftirtektar tær ávaringar, sum eru

komnar um, at Føroya-leiðirnar verða sera hart troyttar.

Og landsfundurin er varugur við, at ávisir skipabólkar eru komnir í trupulleikar av prisfalli og minkandi veiðinøgðum, og heitir tí á floksins umboð at gera neyvar kanningar og taka spurningin til viðgerðar.

Onnur vinna

Landsfundurin tekur undir við tí ríkna idnaðar- og vinnupolitikkinum, sum hevur til endamáls:

— at menna nýggjar vinnugreinar, — at útbyggja verandi

vinnu við tí fyri eygað at leggja upp til eitt meira fjøltáttað vinnulív.

Almannamál

Landsfundurin áleggur ting- og landsstýrismannning floksins stóðugt at reka ein miðvísan almannapolitikk:

— at endurskoða okkara almannaskipan og miða eftir at fáa fólka- og avlamlispensiónir á hædd við livikostnaðin, — at burturbeina mót-rokningarnar í avlamlispensiónini, tá hjúnafelagin hevur inntøku,

